

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

ТРИ НОВИ ЦЕХА ОТКРИХА В „АРСЕНАЛ“

Три изцяло нови цеха, създадени като разширения на сега съществуващи производства, бяха открити на територията на „Арсенал“ – площадката на Завод 4 - Мъглиж.

Две от новите сгради са създадени на мястото на съществуващи стари сгради, изцяло реновирани и модерно оборудвани, а третата е изградена изцяло нов цех.

Инвестицията, обновлението и разширението на производствената база на територията на Мъглиж в последните две години са без аналог от създаването на площадката тук през последните 49 години, подчерта при откриването на новите бази и производства изпълнителният директор на „Арсенал“ Николай Ибушев.

През последните три години инвестициите на територията на Завода в Мъглиж са огромни, непознати от неговото създаване през 1968 година и на практика са довели до четирикратно увеличение на работещите в него само за последните 3 години, каза още Николай Ибушев.

Той и кметът на Община Казанлък Галина Стоянова, която бе гост на откриването, прерязаха лентите на трите нови цеха: цех 110 - за производство на механични детайли, изцяло нов пресови цех - 170 и изцяло новоизграденият снарядателен цех 140.

В новите производства заетите на двусменен режим са близо 300 души.

Откритите помещения са оборудвани с нови машини, изградени са по всички най-съвременни правила за безопасни условия на работа и пожарна безопасност, разполагат и с нови вентилационни системи.

Продължава на стр. 3

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК НА ТРУДА!

Скъпи арсеналци, уважаеми съграждани!

Ръководството, синдикалните организации и Клубът на ветераните – „Арсенал“ АД и БАС – Казанлък

Ви канят на

ПРАЗНИЧЕН ПЪРВОМАЙСКИ КОНЦЕРТ

30 април 2017 г. – неделя
19.00 ч.

Дом на културата „Арсенал“

Да посрещнем заедно Международния ден на труда
Първи май!

Заповядайте на концерта с участието на
Танцов ансамбъл „Арсенал“, Елена Николаева,
ДЮФТС „Арсенал“, КСТ „Киара-Н“, Трио „Калина“

Входът е свободен

МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори

Ваучер Храна

Ticket Compliments

Compliments

Edenred Идънред България www.edenred.bg
Тел: +359 2 974 0220 bulgaria@edenred.com

ОФИЦЕРСКИ БАЛОВЕ НАД ПЪРВИЯ АРСЕНАЛСКИ КЛАДЕНЕЦ

Официалните документи не казват много по този въпрос. Нито т. нар. Библия на „Арсенал“ – издание от 1983 година, проследяващо целия път на военното производство в България след Освобождението – от Русенския артилерийски арсенал, през артилерийския склад в София, по-късно наречен Софийски артилерийски арсенал, до построяването на Военната фабрика в Казанлък.

За офицерските балове над първия собствен водоизточник на завода говорят по-скоро разкази, предавани от поколения казанлъшки фамилии, свързани с „Арсенал“, които създават колорита в неговата строго техническа история.

Продължава на стр. 4

SALUTON, МИТКО!

42 години Димитър Димитров работи в „Арсенал“, през

половината от тях всеки ден върти педалите на велосипеда си от завода до Розово и обратно, независимо дали е сняг или пек.

„Салутон, кара семидеанол!“ Така се поздравяват малцината арсеналци-есперантисти. В превод ще рече „Здравей, скъпи приятелю!“. Това е един от най-искрените и сърдечни поздравии между малкото останали есперантисти, които в най-голямото машиностроително предприятие у нас се броят на пръсти. А преди много години в „Арсенал“ дори е имало Клуб по есперанто, но днес този международен език е позабравен.

Не и за Димитър Димитров, организатор по инструмента в цех 5/600 на Завод 5. Тази година той ще чества своеобразен юбилей – 40 години, откакто тръгва за първи път на курсове при есперантистката Свобода Дамянова и 40 години нито за миг не забравя езика, нито принципите на есперантското движение – свобода, съпричастност, взаимопомощ, разбирателство.

През 1983 година получава правото да преподава есперанто. В периода 1983-1990 е председател на Есперантското дружество „Roza Valo“ в Казанлък, а след това е постоянен негов заместник-председател и секретар. В града на розите есперантистите са едни от първите в България, които създават своя структура – още през 1902 година, само 15 години след официалното обявяване на езика, създаден от полския филолог Людвик Заменхоф. Дружеството членува в Българския есперантски съюз, който през 2017-та навършва почетните 90 години. Димитър си спомня първите години от своето членство в организацията – водят се много курсове, желаете да учат есперанто са стотици, кипи дейност, енту-

сиазъм и въодушевление. Особено силно развитие

въпреки че тоталитарните режими недолюбват прогресивната в своята същност организация, у нас тя е имала подем именно по времето, когато неин председател е партиен член, при това на висша позиция в йерархията на партията и първи заместник-председател на Отечествения фронт. Днес членовете на съюза са значително намалели. В Казанлъшкото дружество те са 20, но затова пък прекрасните взаимоотношения между тях са съхранени чисти, искрени и за цял живот.

„Това е е една свободолюбива организация, тук всеки може да си каже мнението, да сподели. Ние не само поддържаме есперантския дух, ние живеем по неговите принципи – човек да е свободен, да върши добро и да помага винаги, когато хората имат нужда от това“, разказва Митко. За неговата активна дейност е избран в Окръжното ръководство на есперан-

на Българския есперантски съюз. Днес членува и в Световното работническо есперантско движение със седище в Париж. Поддържа приятелства с есперантисти от цял свят.

И още една прелюбопитна подробност в неговия есперантски живот. На една среща на говорещите този език, станала навърх рождения му ден на 25 декември 1983 година, той се запознава със съпругата си Таня. Харесват се от пръв поглед и се сгодяват още същата вечер. „И до днес съм щастлив от това“, признава арсеналецът, защото с Таня живеят хармонично и в разбирателство. Тя също е арсеналски кадър – началник е на инструментален склад. И синът им Николай доскоро също е бил в завода, но направил друг избор, но пък неговата изборница, с която му предстои сватба това лято, също е арсеналка. Още много хора от родата на Митко работят в различни заводи

Димитър Димитров завършва заводското училище през 1972 година, после отбива военната си служба и започва работа в „Арсенал“ – от 1975 година до днес той работи само и единствено в Завод 5. Завършва вечерно механикотехникума, а като работник нищо не му се опява, защото за тези 42 години е преминал през различни машиностроителни професии – шлосер, инструменталчик, настройчик, контролор по качеството. На 22 години става майстор – производство. Сега е организатор по инструмента в 5/600 от самото основаване на цеха. Включва се във всеки курс за повишаване на квалификацията си, защото смята, че човек трябва да учи, докато е жив. И да гори в работата си.

Активен синдикалист, върл враг на цигарите и алкохола, заклет вегетарианец. Атеист, кръстен като малък в католическа църква, но почитащ днес всички православни християнски празници. Спазва стриктно десетте Божии заповеди и се води от максимата, че във всяко нещо, дори в обикновените битови взаимоотношения между двама души, трябва да има правила и човек винаги да се стреми да прави добро. Пял е в градския смесен хор „Петко Стайнов“, когато диригент е била Ваня Монева. Освен това е самодеец в Народно читалище „Христо Ботев – 1897“ в село Розово, където участва не само в празничните ритуали по розобера, но и в театралните постановки на любителската формация. Всяка година се включва в Карнавалното шествие по време на Празника на розата.

Почти половината от годините, през които работи в „Арсенал“, близо 20, не признава друг транспорт, освен велосипеда си. Всеки ден, в студ или жег, той изминава сутрин и вечер разстоянието между Казанлък и Розово, дори сам се състезава със себе си, като си прави засечки на определени места. Това поддържа тонуса му. Иначе, в Розово го чакат овощна градина, лехи със зеленчуци, цветни алеи. Не дава на друг да се бърка в тази работа, още повече, че земята му дава сили и го зарежда. За тренировка на мозъка играе шах, но напоследък – основно с компютъра. Не обича да говори за политика, но за спорт и за любими „Левски“ – може.

Димитър Димитров от цех 5/600. Един от малкото стожери на есперантското движение в Казанлък и в България. Saluton, Митко!

Митко с колеги есперантисти

Есперанто (Esperanto) е най-разпространеният изкуствен международен спомогателен език. Първоначалното име на езика е *Internacia Lingvo*, а днешното му наименование идва от *Doktoro Esperanto*, псевдонимът, под който полският филолог Людвик Заменхоф публикува в „Първа книга“ първото описание на новия език, издадена през 1887 година.

Намерението на Заменхоф е да създаде лесен за научаване и политически неутрален език, който да служи като помощно средство в международното общуване, насърчавайки мира и разбирателството между народите. Първият международен есперантистки конгрес се провежда във френския град Булон сюр Мер през 1905 година. Той е последван от ежегодни международни конференции и срещи в различни части на света.

В България есперанто се разпространява почти веднага след излизането на „Първа книга“. Още в края на 19 век се

появяват есперантски дружества, като Казанлъшкото е едно от първите в България – 1902 година. През 1907 година във Велико Търново е основан Българският есперантски съюз. Негов официален орган е списание „Български есперантист“, което излиза от 1919 година.

По различни оценки в наши дни броят на говорещите есперанто е в доста голям диапазон – между 30 хиляди и 2 милиона души. Макар че езикът няма официален статут в никоя страна, през 1921 година той е препоръчан от Френската академия на науките, а през 1954 година с Резолюцията от Монтевидео получава признание от ЮНЕСКО, която установява официални отношения със Световната есперантска асоциация. Есперанто има съществено представяне в над сто страни, като използването му е най-разпространено в Европа, Източна Азия и Южна Америка.

ков, член на Централния комитет на БКП. И

тистите в Стара Загора и в Централното ръководство

в „Арсенал“, което още повече ги сплотява.

Юлия Младенова

Продължение от стр. 1

ТРИ НОВИ ЦЕХА...

Откриването на новите придобивки бе уважено от целия ръководен екип на „Арсенал“ – Казанлък, общинското ръководство, началника на РУ Полиция - Стойчо Крачолов, представители на служба КОС, както и от лидерите на двата синдиката в „Арсенал“ - КНСБ и КТ „Подкрепа“-

Атанас Бозов и Любомир Лалев. На церемонията бяха и ръководството на Завод 4 – Мъглиж и Христо Ибушев - изпълнителен директор на „Арсенал 2000“.

Безаварийна работа, да е хаирлия, здраве и хубави предстоящи празници, пожела на работещите в новите цехове изпълнителният директор на „Арсенал“ Николай Ибушев.

Той обеща на работещите на територията на Завода в Мъглиж, след приключването на всички дейности по изграждането на нови цехове и складове на площадката, да бъде благоустроена останалата инфраструктура на Завод 4 така, че „той да стане по-хубав от „Розариума“.

„Вие сте вече една голяма армия, вярвайте, че грижата за вас е от изключително голямо внимание от страна на г-н Ибушев и на цялото ръководство на фирмата“, каза в обръщението си към работещите в новите цехове кметът на община Казанлък Галина Стоянова.

Тя подчерта, че градът и регионът трябва да са горди със съществуването на такава голяма фирма от ранга на „Арсенал“ и със спокойствието, което тя осигурява на града, тъй като икономиката се движи от заводи като „Арсенал“.

По думите на кмета на Казанлък, „ако има място в България, където работодател да заслужава да бъде награден от държавата, то това е вашият работодател“, с тези думи се обърна към присъстващите на откриването арсеналци Галина Стоянова. Тя изрази надежда един ден държавата да оцени направеното от „Арсенал“.

„Трибуна Арсенал“

Люкена

СК на КНСБ, ДК „АРСЕНАЛ“ и в. „Трибуна Арсенал“

ВИ КАНЯТ

на среща с писателя

акад. АНТОН ДОНЧЕВ

автор на „Време разделно“, „Сказание за хан Аспарух, княз Слав и жреца Терес“, „Сказание за времето на Самуила“, „Сянката на Александър Велики“ и др.

и КОНСТАНТИН ЕЛЕНКОВ
поет и литературен критик

4 май 2017 г. /четвъртък/
18.00 ч.

Дом на културата „Арсенал“
Камерна зала

Жестове Добро!

500 лева дариха за общата кауза на фондация „Сийдър“ членовете на групата „Експерти за Казанлък“.

Тази НПО за поредна година организира благотворителен бал за набиране на средства за младежите и децата, настанени в социалните жилища в Казанлък.

Благотворителният бал бе организиран от Община Казанлък и фондация „Сийдър“ и набра обща сума от 9 000 лв.

По време на събитието децата и младежите, живеещи в социалните жилища, отправиха специален поздрав към гостите на бала.

По време на вечерта стана ясно, че 5 от децата, участници в миналогодишния благотворителен бал, вече са осиновени и имат нови семейства.

Фондация „Сийдър“ е българска НПО, създадена в гр. Казанлък преди 12 години. В момента тя управлява 3 Центъра за настаняване от семеен тип и едно Защитно жилище в града, в които живеят общо 43 деца и младежи без родителска грижа, 31 от които с увреждания.

Всички средства, набрани по време на Благотворителния бал, ще бъдат инвестирани в програми, съобразени с индивидуалните нужди на децата и младежите.

Златен спонсор на събитието бе Алта Ойлс ООД, а сребърен - М+С Хидравлик. Благотворителният бал бе осъществен и с подкрепата на Казанлъшката Търговско-промишлена палата.

Честит Първи май!

Скъпи арсеналци,
уважаеми трудови хора от община Казанлък!

Синдикалният комитет на КНСБ при „Арсенал“ АД най-сърдечно ви поздравява по случай Международния ден на труда и работническата солидарност!

Първи май е денят, който вече 130 години е символ на най-святото и прекрасно човешко право – правото на труд, на солидарността между хората на труда и техните общи интереси.

Не спирайте да ги отстоявате и днес и ги защитавайте с чест – в името на спокойния ви и достоен труд и в името на поколенията след нас.

Желаем ви здраве, успехи и удовлетворение от труда на всяко работно място, в радост и щастие да посрещате и изпращате всеки свой трудов ден и да празнувате с високо самочувствие Деня на труда!

Честит празник!

С първомайски поздрав!

СК на КНСБ – „Арсенал“ АД
Председател – Атанас Бозов

Продължава от стр. 1

ОФИЦЕРСКИ БАЛОВЕ...

И така, преместването на ка- е именно това – да бъде до изобилна вода. Първият

Според арсеналци, беседката е била специално проектирана, а акустиката точно в центъра на пода с формата на окръжност е перфектна. Затова мястото било използвано за произнасяне на речи и приветствия, за провеждане на официални церемонии, както и за офицерски балове. Дали прочутите в началото на миналия век офицерски балове са се провеждали точно тук, е доста спорно да се твърди. Но подобна представа определено носи романтичната носталгия по едно безвъзвратно отминало време.

За значението на каменната беседка говори единствено една черно-бяла фотография от 1935 година. На нея целият инженерно-технически състав на Военната фабрика се е строил за кадър точно пред тази беседка. Вероятно и тогава мястото е било еблематично за новия завод, който ще се превърне в едно от най-важните предприятия не само за Казанлък и региона, но и за индустрията в България.

Юлия Младенова

ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКИЯТ ПЕРСОНАЛ НА ФАБРИКАТА - 1935 г.

занлък през 1924 година е свързано не само със строителството и оборудването на цехове и работилници, но и с изграждането на собствено водозахранване. Всъщност, едно от условията за избиране на място за новата фабри-

кладенец на територията на „Арсенал“ се намира близо до днешния фирмен музей. Водоизточникът функционира и до днес, но още преди близо 85 години е бил елегантно маскиран с пре- красна каменна беседка.

Придобивки

сн. М Маденджиян

Усилените ремонтни дейности на територията за Завод 4-Мъглиж продължават с основен ремонт на сградата на заводския стол. Реконструкцията включва цялостно външно и вътрешно обновяване на сградата, ново обзавеждане и кухня. Амбицията на арсеналското ръководство е в началото на май работещите над 1 700 човека на територията на Мъглиж да могат да ползват новата придобивка. Ремонтът е без аналог от построяването на сградата.

*****

Красота

Прекрасно кътче са си спретнали работещите в Завод 4, цех 130 МРК-18 в Мъглиж, с началник-смяна Мариян Добрев. Градинката посреща и изпраща с пролетно настроение работещите в цеха. Синдикалният председател на Завод 4 Мария Мазнева е категорична, че този ентузиазъм е повод следващият вътрешнозаводски конкурс да е за най-добро оформено предцехово пространство.

Нови предложения за работа в Arsenal

„Арсенал“ АД – гр. Казанлък търси да назначи **шивачки**, редовна смяна, за работа на територията на Завод 3.

Ангажиментът е дългосрочен.

Изискването е кандидатите да са с опит и съответна квалификация.

Добро възнаграждение и месечен бонус над заплатата от **150 лева**. Допълнително за кандидатите от община Стара Загора се заплаща и **втори бонус за отдалеченост от 150 лева**.

Желаещите да кандидатстват за позицията могат да изтеглят своите документи от сайта на „Арсенал“ АД -

www.arsenal-bg.com/kadri

Документи могат да се получат и от гише „Пропуски“ на централния портал от 07:00 до 17:00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес:

kadri@arsenal-bg.com или подадени лично в Приемната на фирмата всеки делничен ден от 09:00 до 12:00 часа и от 13:00 до 15:30 часа на адрес:

гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, офис №4.

Повече информация за възможностите за работа в „Арсенал“ АД, както и за конкретната позиция и за условията, можете да получите от Направление „Човешки ресурси“ на фирмата.

Телефон: 0431/ 5 77 47.

ЛЯТО 2017 Arsenal

Хотел „Арсенал“ - Несебър

ЦЕНА НА АПАРТАМЕНТ В ЛЕВА ЗА РАБОТЕЩИ В „АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

Нисък сезон	Среден сезон	Висок сезон
1.06 - 24.06	25.06 - 15.07	16.07 - 26.08
3.09 - 25.09	27.08 - 02.09	

120 лв.	138 лв.	162 лв.
• ДОПЛАЩАНЕ ЗА ТРЕТИ ВЪЗРАСТЕН В АПАРТАМЕНТ НА ДОПЪЛНИТЕЛНО ЛЕГЛО - (ВСИЧКО ВКЛЮЧЕНО - ALL)		
50 лв.	57 лв.	69 лв.

• ДЕЦА ОТ 0 - 6 г. - БЕЗПЛАТНО		
• ДЕЦА ОТ 6 - 12 г. - 50% ОТ ЦЕНАТА ЗА ВЪЗРАСТЕН		
30 лв.	34,50 лв.	40,50 лв.

ЦЕНА НА АПАРТАМЕНТ В ЛЕВА ЗА НЕРАБОТЕЩИ В „АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

Нисък сезон	Среден сезон	Висок сезон
1.06 - 24.06	25.06 - 15.07	16.07 - 26.08
3.09 - 25.09	27.08 - 02.09	

134 лв.	153 лв.	180 лв.
• ДОПЛАЩАНЕ ЗА ТРЕТИ ВЪЗРАСТЕН В АПАРТАМЕНТ НА ДОПЪЛНИТЕЛНО ЛЕГЛО - (ВСИЧКО ВКЛЮЧЕНО - ALL)		
55 лв.	63 лв.	76 лв.

• ДЕЦА ОТ 0 - 6 г. - БЕЗПЛАТНО		
• ДЕЦА ОТ 6 - 12 г. - 50% ОТ ЦЕНАТА ЗА ВЪЗРАСТЕН		
33,50 лв.	38,25 лв.	45 лв.

Отстъпки при ранни записвания:

01.04 - 30.04.2017 г. - 25% от цената
01.05 - 31.05.2017 г. - 20% от цената

• Плащане - ранни записвания ДО КРАЯ НА ПОСОЧЕНИЯ ПЕРИОД ЗА ОТСТЪПКА

За повече информация - СК на КНСБ в „Арсенал“ Казанлък.

Телефон: **0431 622 07** или GSM: **0888 58 26 73**

За много години!

На арсеналския доктор **Мехмед Мехмедов** от служба „Трудова медицина“. Честити да са поредните му прекрасни години, на прага на още по-красив юбилей. Да иляди, за да векува с орлите, за радост на благодарни пациенти и опора на тези, в чиито живот е важен.

Наздраве!

От приятелите, колегите и екипа на „Трибуна Арсенал“

ДАФИНА ОТ ЗАВОД 3: РОДИТЕЛ В ДЕЙСТВИЕ

Дафинка Николова е лаборант-химик в Завод 3 на „Арсенал“. Но за повечето хора, които я знаят отблизо, тя е преди всичко друго - Родител в действие. Главното „р“ тук не е случайно. Нейното посвещение като майка е не просто пословично, то е жертвена мисия. Като на всяка майка, ще кажете, но тук има нещо повече. Дафи е майка на едно от онези деца, които новото време нарече „деца с интелектуални затруднения“. Детето е вече пораснало, станало е млада жена на 29. Пятък, по който майка и щерка стигат дотук, е доста труден, непосилен понякога, но и двете сега са щастливи от резултата, постигнат с общи усилия. Че нещата с бебето Михаела не са като при другите пеленачета, майката вижда отрадно. Но държавата не ѝ помага с нищо в ония тежки години – акушерка тайно ѝ шепне на ухо къде да иде, какво да направи. Въпросът - какво да се прави, Дафинка решава стоотици пъти в живота си. Случайно научава години по-късно за един пловдивски професор, с чиято помощ нещата стават по-лесни. През цялото време, никога, не е спирала да работи – първо в НИТИ, после – извън системата на ВПК, от 2010-та година – само в „Арсенал“. Тук се чувства на мястото си, химик е по образование. Не успяла да влезе висше, преди 30 години това не бе никак лесно. Затова пък

Дафинка остава при химията и сега в „Арсенал“ е удовлетворена от работата си. Вярно

интелектуални затруднения, имат своите таланти, своите възможности, които могат да

те, затрудненията не ѝ личат от пръв поглед. Сега тя е ученичка във Вечерната гимназия в Казанлък.

Като малка е учила в казанлъшкото, а след закриването му – и в Старозагорското Помощно училище. Благодарение на първата си учителка Диана Христова, Михаела се научава да чете. Първият учител е много важен, обяснява Дафина, от него зависи много за бъдещето на детето с подобни проблеми. За хаоса в образованието на тия деца, на които родителите в действие са се посветили, Дафина може да каже много. Системата на мощните училища, после – ресурсните центрове и учители... Двете с Михаела са изживели много. След закриването на казанлъшкото училище детето пътува до Стара Загора с обществен транспорт. С всички рискове от това... Налага се Дафина да осигурява задължително и винаги по един придружител за Михаела по пътя до областния град и обратно... Част от проблема с тези деца е, че са доверчиви..., което в днешния лош свят е опасно. Масовото училище също крие своите опасности. Не всички учители и не всички съученици ползват достатъчно усилия за приобщаването на децата с умствени затруднения. А е нужна огромна любов и разбиране. „Родители в действие“ се опитват да провокират тая любов и загриженост у околните и в обществото като цяло. Според Дафина, 20 години по-късно, в България сме понапреднали в това отношение. Вече има центрове за настаняване от семеен тип и защитени жилища с европейски образец, чрез които децата с увреждания живеят в среда, по-близка до семейната. Старите мрачни домове изчезват. Проблемът обаче с реализацията и осмислянето на живота на порасналите деца остава. След 18 години те са на улицата съвсем сами... Затова хора като Дафина се заемат с мисията да провокират у бизнеса желанието и мотивацията за създаване на социални предприятия – предприятия с работни места за хората с умствени затруднения, специализирани работни места. Това е скъпо начинание за бизнеса, защото към всеки от работещите хора с увреждания трябва да се прикрепи ментор, който да следи дали нещата с производството и със самия човек на социално-работно място са постоянно наред.

Дафина с дъщеря си Михаела на откриването на изложбата „Ние можем“

е, че днес имат повече работа отпреди, но, както казва тя: „Толкова я чакахме тая повече работа, че е непланирано да се оплакваме, когато вече ръководството ни я осигури“. А извън това нейната основна ангажираност е в организацията „Родители в действие“, която работи с подкрепата на НПО „Лумос“ – Варна. Съвместните им усилия доведоха в Казанлък фотоизложбата „И ние можем!“. Тя е част от кампания, която цели да покаже, че хората с

реализират не само за лично удовлетворение, а и в полза на обществото. Изложбата пътува в страната, а в Града на розите инициативата изцяло „ляга“ на раменете на Дафина. Да се занимава с тия неща, част от една голяма кауза, за химичката от Завод 3 е радост и отдаденост. В името на децата, които, както и Михаела, имат интелектуални затруднения.

Всъщност, на Михаела, след толкова работа през години-

после – ресурсните центрове и учители... Двете с Михаела са изживели много. След закриването на казанлъшкото училище детето пътува до Стара Загора с обществен транспорт. С всички рискове от това... Налага се Дафина да осигурява задължително и винаги по един придружител за Михаела по пътя до областния град и обратно... Част от проблема с тези деца е, че са доверчиви..., което в днешния лош свят е опасно. Масовото училище също крие своите

Мечтата: Социално предприятие!

Диана Рамналиева

ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика си има нов дом

НОВИЯТ ПОРТАЛ НА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

WWW.ZAKAZANLAK.BG

Иди и виж

До края на м. април
Музей на Розата, парк Розариум - Казанлък
Изложба „За жените в математиката“.

В тематичната експозиция се показват плакати на 13 жени от 13 различни европейски държави, които се занимават професионално с изследвания в областта на математиката.

Снимките са направени от професионалната фотографка Noel Tovia Matoff. Изложбата е част от проекта "Women in mathematics throughout Europe, a gallery of portraits".

23 април - 11,30 часа
ИМ „Искра“

Пролетен хоров празник с участието на хорови състави от Казанлък, Нови пазар, Добрич.

24 април - 19 часа
ДК „Арсенал“

Рок операта „Исус Христос Суперзвезда“. Проект на Пловдивската опера, в ролята на Пилат Понтийски зрителите ще

видят и чуят Наско от Б.Т.Р. В спектакъла участва и победителката в последния X-фактор Християна Лоизу. Участват солисти, оркестър и хор на Пловдивската опера под диригентството на Константин Добройков.

Хитовата творба, музика на Андрю Лойд Уебър и текст на Тим Райс, която не слиза от сцените вече 40 години, първоначално е замислена от авторите като концептуален рок албум.

Действието на неговата рок опера следва приблизително каноничното евангелие за последните седмици от живота на Исус, като започва с пристигането на Исус и неговите последователи в Йерусалим и завършва с разпъването му на кръста.

25 април - 19 часа
НЧ „Искра-1860“

Детската театрална студия представя спектакъла „Една за всички, всички за една“.

26 април - 19 часа
ДК „Арсенал“

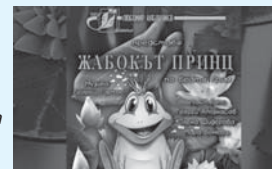
Концерт на Николина Чакърдъкова и Неврокопския танцов ансамбъл.

27 април - 17,30 часа
Галерия „Искра“ 4

„Очи в очи с поезията“ - среща с писателя Иван Странджев.

29 април - 11 часа
Галерия „Искра“ 4

„Жабкоът Принц“ - детско представление на Общински театър „Любомир Кабакчиев“.

На

Някъде в тези попрехвърлили априлски дни, преди 6 години - за себе си.

Ей така, без фанфари, без много шум и връсък, с много страх от респекта на миналото и марката и с по детински живо любопитство и желание да опита. И се предизвика с Времето.

Така се и роди. В предизвикателство и надтичане с Времето.

Всъщност Тя. Онази нова „Трибуна“. „Арсеналската“.

Чедо и наследник на „Заводската“.

С цели 20 години пауза между две Времена. В които се бяха разположили поредица от различни Арсеналски Времена.

С много озъбени или еуфористични емоции. Като Времето. Онова, другото.

Времена, които само в „Арсенал“ могат да бъдат съпреживени.

Защото с историята си, с миналото си, с мощността и респекта на марката, Марката „Арсенал“ отдавна е едно отделно Време. Първата копка стори Главният.

Той Експертно подаде ръка за живот на новия наследник, убеден, че само жив корен може да създаде дърво и да даде плод. Верую, превърнало се в негова запазена житейска философия. И лично изповядвана.

Довери ни се.

С цялата тежест на отговорността за доверието.

Което не търпи предателства и оцелява само със съмишленици.

Другото са алабализми.

Започнахме.

Различни, пъстри, непознати. Колеги. И в никакъв случай приятели. Убедени, че приятелството се ражда в работата и няма как да върви тя, ако хората не гледат в една посока.

Така станахме и съмишленици.

В трудните дни, в голямата отговорност, в нелеките задачи, в стремглавостта на предизвикателството, в бързия ритъм, в успеха, в грешките.

Имахме право на тях, но не и на провал.

Тежестта и респектът на Марката задължаваха.

Сега, 6 години по-късно, благодарим на шанса, на предизвикателството, щастие, Времето.

И на доверието.

Да ти поверят да съхраниш и надграждаш важна частица от Историята.

На една Марка, един Град, едни Хора. Последното всъщност е най-тежко. И най-сладко.

Защото, това да си арсеналец, е равносилно на принадлежност към едно друго, голямо общество, само по себе си разпознаваемо за света. И Историята.

И останало с историята си във Времето.

Сега, 6 години по-късно, Арсеналската трибуна на „Арсенал“ вече е вестникът, който Казанлък чете. И България. И не само.

И това не е гъдел на его, а факт.

От онези, които само Времето създава. Ако си успял да го провокираш с Хора и събития от Времето.

Статистиката за тези първи наши 6 е категорична: 156 взаимни срещи, над 180 разказани истории, над 150 отделни срещи с Времена и Хора и още толкова други с хора на Времето - политици, общественици, хора на духа. И още толкова арсеналски.

Премерен арсеналски живот отвъд и зад порталите в 1280 вестникарски страници.

И отвъд него - невероятното усещане за пълнота, предизвикателство, щастие. Че имаме възможност да срещаме тези Хора и да разказваме за тях. За предизвикателството да си част от гиганта и чрез него да създаваш очарованието и здравината на мостовете, по които да преминат следващите.

А, за да остане една човешка история или човек-история в историята, са нужни разказвачи.

Нашите са невероятни.

И без тях къщичката на „Трибуна Арсенал“ нямаше и няма как да се случва.

С благодарност към всички: съмишленици, приятели, помагачи, издатели - затова, че и в трудните дни и времена не посегнаха на Историята и на Словото. И на Уважението към хората. Без които нито историята, нито словото ще ги има.

Честити 6 години на „Трибуна Арсенал“.

И - вълнуващ път в следващите много по толкова!

Вдъхновения

Има толкова много добри неща

Има толкова много добри дела, които човекът иска да направи. И своята реализирана мечта като светъл пример да остави.

Има толкова ценни идеи, които могат да се реализират. И като желани, прекрасни цели с дръзнновение да се достигат.

Има толкова много чудеса, които за спящите са все още скрити. Но за всяка пробудена душа са вече напълно преоткрити.

Има толкова много красота, която може за нов живот да възкръсне. И необятната обич и доброта, като самостоятелна сфера, да се откъсне.

Има толкова много любов, която може в сърцата да узрее. И като небесен чуден плод в хармония със всичко да живее.

Има толкова много светлина, която човечеството може да възприеме. И като сътворец на Бога и Отца по светъл път всеки да поеме.

Има толкова много добрини, които човекът може да направи. И за да има вечно светли бъднини, с любов на хората да ги остави!

Веселина Атанасова, гр. Несебър - бивша монахиня в Девически манастир „Въведение Богородично“ в Казанлък, автор на манастирската история

Екипът:

Диана Рамналиева. Автор в „Трибуна Арсенал“ от първия му брой, с богат опит от вестниците „Седмица“ и „Искра“. Доверието на хората от словесните й портрети на арсеналци смята за дар.

Завършила е философия в СУ „Климент Охридски“ и макроикономика в УНСС.

Мария Пискова. Графичен дизайнер, в „Арсенал“ от 6 години. Завършила е Графика във Великотърновския университет. Когато не е на работа, рисува и танцува. Латино.

Миран Маденджиян. Фотоокоето и спортната душа на вестника. Работи в отдел Маркетинг на „Арсенал“ от 12 години. Завършил е компютърни системи и технологии в Свободния университет в Бургас. Когато не работи, играе футбол.

Юлия Младенова. От най-добрите кадри на някогашната „Заводска трибуна“ и на вестниците „Искра“, „Национална бизнес-поща“ и „Труд“. Завършила е Техническият университет - София, специалност Автоматика, с квалификация

по журналистика в СУ „Св. Климент Охридски“.

Мария Рашкова. Точната везна за всичко във вестника, с внушителен медиен опит. Точният барометър за Знаци, Думи и Хора. Човекът, без когото не можем. Завършила е Руска филология и Философия в СУ „Климент Охридски“.

Първолета Петкова.

Човекът-история, за арсеналската история. Завършила е Управление на културата в Пловдивския университет. Със специализация по журналистика.

Деляна Бобева. Вестникарското влакче, изснупало „Трибуна“ от първия й брой. Локомотивът, който най-адекватно и скоростно тегли медийната машина на „Арсенал“. С диплом по политология от Пловдивския университет и неръждясала четвъртвековна любов към журналистиката. С вярата и убеждението, че никога стара любов ржда не лови, ако случиш на сподвижници за кауза.

Синдикалистът: НЕ Е ВЯРНО, ЧЕ БЪЛГАРСКИЯТ РАБОТНИК Е БЕДЕН, ЗАЩОТО Е МЪРЗЕЛИВ

Със стария-нов лидер на НСФ „Метал-Електро“ разговоряме в навечерието на важен за работниците ден - 1-ви май: за важните въпроси на синдикализма, за работните заплати, проблемите на труда и капитала.

Господин Асенов, 110 години металоработниците имат своя синдикална структура у нас, ще я има ли и след още толкова години, на фона на проблемите в бранша и развитието на българската индустрия?

- Машиностроене в България ще има и след 110 години. Въпреки мрачните прогнози, аз се надявам и след 110 години да има България. Много се надявам да има сигурност, защото с доходи около минималната заплата няма как да има сигурност и няма как да ни има и след 110 години. Не бива да сме донор на Европа за млади и можещи хора.

Кога синдикатите ще успеят да продадат скъпо труда на наемния работник - толкова, колкото струва?

- Време е вече това да стане, защото бизнесът съзнава, че липсата на квалифицирана работна ръка у нас е и заради ниското заплащане на труда. Правила сме анализи, участвали сме в разработки за работната заплата и труда и се оказва, че нарастването на производителността на труда изпреварва нарастването на работната заплата. Така че е време и трудът на работника да струва по-скъпо. Не е вярно, че българският работник е беден, защото е мързелив.

... а не работи достатъчно, защото не му плащат колкото заслужава?

- Разбира се. Вижте, в нормалния свят разпределението на печалбата е друго, примерно в една Германия - 55% за наемния труд и 45% за капитала. А при нас е обратно, даже по-налоду: 40% за наемния труд и 60% за капитала. През следващите 5 години ние трябва да направим всичко възможно, за да започнат работодателите да плащат за реалния труд. Това, което работникът изработва, нека хората на бизнеса бъдат така добри да го заплащат.

Това означава ли, че предстоят сериозни синдикални времена откъм форми за натиск или ще се опитвате това да се договаря през колективните трудови договори и в преговори с работодателите?

- Разбира се. Самият работник не може да договаря. Ако това е възможно, нас няма да ни има. Проблемът е там, че много малко са работниците в позиции, които могат сами да си договорят условията за работа и заплащането. Солидарността на синдикатите се изразява именно в това: онеправданият, този, който не може сам да си договори условията на работа и заплащането, да има с кого да сподели и заедно да си защитават интересите. Разбира се, ще опитваме първо с цивилизованите методи - през договарянето, преговорите и други форми, но, ако не стане, ще се мине през индивидуалното осъзнаване на всеки един работник и предприемането на ефективни протестни действия.

А защо у нас е такава парадоксална, с това съотношение?

- Ще ви отговоря така: защо в Англия е така равно и еднакво подстриган райграсът? Защото 200 години така е подстригван. Ние тук, в България, още не сме

си изживели дивия капитализъм, първоначалното натрупване на капитала. Да не говорим за глупавата политика и на държавата и действията, които предприе за унищожаването на индустрията. Това, което се направи като действия за унищожаването на индустрията, е без аналог. Продължаващата аномалия - българската армия и отбранителната ни индустрия да не ползват продукцията на българския ВПК, също. Освен това

Защо е това, според вас?

- Защото го няма гражданското общество, няма я средната класа у нас. Няма го мислещият човек, който гласува. Който да си каже: аз гласувах за един-кого си, защото неговата политика ще ми донесе полза. А ние какво правим? Гласуваме против някого или просто за някого случайно, нямаме визия за това - каква полза ще ни донесе подобно наше действие. Останалото е лобизъм от най-ви-

Постепенно този бизнес започва да „чува“ нуждите на работника. Вярно е, че без бизнес няма наемни работници, но и обратното е също толкова вярно. В крайна сметка печалбата, принудената стойност, се формира от тези, които са в завода. И е ненормално да се говори, че ще се убие бизнесът, само защото се вдигнала минималната работна заплата. Та, ако е така, за какъв бизнес изобщо говорим?! Какви са тези бизнесмени, които разчитат на минималната работна заплата?

Като че ли, господин Асенов, българският работник все още не се е отърсил от времената на тежката безработица и не смее, от страх да не загуби работата, която сега има, да поиска онези пари, които се полага за труда му. Вярно ли е, според вас, една такава теза?

- Аз не обещавам на работника, аз му предлагам да се борим заедно, карам го да се включи и заедно да се бори с парите му. Според мен, от тук нататък, с по 100-150 лева на година, можем да се мъчим да увеличим заплатите, за да разбере бай Иван за какво всъщност става въпрос. Да знае, че, ако той ни подкрепи и тръгне след нас, в крайна сметка и ще получи - и то нещо конкретно. Защо политиките, които са една първерзна част от нашето общество, не си поставят за цел да изведат България от блатото? И от последното място по заплащане в Европа? Да, ние и преди бяхме там, вярно е, че има и някаво чувствително

Асен Асенов е лидер на профилирания синдикат на работниците в металообработващата индустрия „Метал-Електро“, наследник на създадения преди 110 години Синдикат на металоработниците в България.

Повече от 20 години е начело на организацията, а в края на март бе избран за негов лидер за нов 5-годишен мандат на Конгрес на НСФ „Метал-Електро“, проведен в Казанлък.

В отчета, направен на форума за периода 2012-2017 г., бе посочено, че членовете на Синдиката днес наброяват 10 500 членове, което е с 3 200 души повече отпреди пет години. И този ръст е постигнат в една неблагоприятна за функциониране на Федерацията среда. Въпреки това е запазено и продължено развитието на колективното договаряне. Сключвани са периодично отраслови КТД, като това е сторено и за тази година. Основната цел е била повишаване нивото на работната заплата. Използван за това е механизмът на договаряне на минималните осигурителни доходи (МОД) за 9 групи професии в пет икономически дейности. Това са: леене на метали, производство на машини, оборудване и метални изделия, изработка на турбини, двигатели и транспортни средства.

Успешно е било сътрудничеството с Браншовата камара по машиностроене и СФММ „Подкрепа“. Съвместно с работодателски структури в рамките на проекта на КНСБ „Сигурност чрез закона, гъвкавост чрез КТД“ са разработени анализи на работната заплата във връзка с производителността на труда в производството на машини и оборудване и изработката на електрически съоръжения. Набелязан е план за повишаване на минималните осигурителни доходи и работните заплати.

Увеличението на доходите е факт, но, съотнесени към същия вид работа на металоиндустрията в повечето от страните от ЕС, те изостават значително и сме на дъното на класацията в Европа, е друг извод от проведената форум.

и мисленето. Не може така да продължава. Нашият синдикат има две разработки в сферата на електротехниката и металоиндустрията. Предлагаме тези две разработки, заедно с друго изследване на КНСБ, направени и с участието на бизнеса на национално ниво. Всички тези разработки, заедно с още 8 такива, стоят. Никой не им обръща внимание. Никакъв, нулев интерес отстрана на държавата. Направихме това, когато започна да се говори за огромните милиарди по „Плана Юнкер“, над 300. Направихме тези разработки, за да подсетим държавата накъде да се обърне, къде могат да бъдат полезни тези пари, за да се вземе част от тях, да имат висока принадена стойност, да носят висок принаден продукт, но - нулев интерес. Глас в пустиня!

соко ниво. Появиха се разни ненормални партии, бизнес-формации, които са продукт на все още прекалената алчност за печалба. В момента в България можем да говорим спокойно за една жестока експлоатация на наемния работник в много отношения.

И това се случва обикновено в онези предприятия, в които бизнесът, работодателят, не е израснал в предприятията, а е станал такъв по някакви други стечения на обстоятелствата: било от реституция или по други причини. Той се изживява така: аз съм бизнесът, аз съм работодателят, аз съм законът.

Разбира се, има и други видове работодатели, онези, които са отраснали в предприятията, започнали са от най-ниското стъпало. За тях отношението към работника и неговия труд е коренно различно.

мърдане нагоре на парите, но пак сме на дъното като заплащане на труда. Като погледнем заплатите у нас за последните 5 години, те са се увеличили с около 30-35%, но пак сме на дъното.

За какво ще настояват и за какво ще преговарят сега синдикатите с новото правителство?

- Продължаваме нашите битки: преговори за минималните осигурителни доходи, за минималните работни заплати по категории и персонал, както и видове дейности. Надявам се скоро да седнем на масата с бизнеса и да ги договорим. Да търсим заедно механизми и форми как да повишаваме заедно образованието, как да създадем механизъм работодателят да финансира това и после да получи качествен труд. Но тези неща

се постигат с преговори, когато седнем заедно на масата. Често не се случва обаче: отказват ни, блатират ни. Но народът го е казал: „Като не щеш с добро, има и тояга“. Законът ни го е разрешил, ако не ни чуят, ще тръгнем да го правим. Години наред не сме го правили. Години наред си затваряхме очите за лошите условия на труд в името на това - да се запазят работните места. Е, да, ама, като погледнем за тези 20 години - близо 2 милиона българи вече не са тук. Какво погледнем за достойното заплащане на труда и въпрос на нашите деца и внуци. Защото, ако това не стане, ако те не чувстват сигурност, не могат да се реализират тук, двата терминала на летище София са широко отворени.

Наскоро излезе изследване на БТПП, според което масово работодателите у нас са недоволни от знанията и професионалните компетенции на висшистите. Как могат да помогнат синдикатите в тази посока, според вас?

- А аз питам: вие, господа работодатели, какво направихте, за да ангажирате, да настроите човек, да му дадете възможност той да учи дадена професия и когато дойде при вас, да има сигурно работно място и добра заплата? Тук, разбира се, не говорим за всички работодатели. Ето, „Арсенал“ в тази посока със своите програми за квалификация и студентската програма са едно голямо добро изключение, добър пример, но не навсякъде така се мисли. Защото обратното мислене, на висшиста, е това: защо аз да влагам ресурс, да уча за инженер, да си троя живота и да започвам с 500 лева заплата? Защо да правя това, като мога да отида пиколо в Испания или Кипър с 1000 евро заплата? И не е вярно, че няма откъде да се вземат пари за прилични заплати на висшистите и качествен друг персонал. Анализирайки нашия бизнес, на средно ниво той е по-печеливш от бизнеса в Европа. Така, че не е вярно, че няма откъде да се вземат пари за квалификация на кадрите и добри заплати за качествените работници и висшисти. Отглеждането на нужните кадри за българския бизнес е работа преди всичко на българския бизнес.

Лидерът на КНСБ в България Пламен Димитров преди няколко месеца каза, че нива на заплати от 1500-1600 лева биха задържали младите хора в страната. Споделете ли това мнение?

- Може би и по-високи. Особено за квалифицираните работници. Но това са напълно постижими, реални нива в рамките на един мандат. Спокойно с по 100-150 лева на година не е проблем да бъдат увеличени заплатите. За 4 години това са 600 лева в повече. И наистина е напълно постижимо при положение, че сега средната заплата се движи в нива от 1000 лева. А един добри заплати действат стимулиращо и мотивиращо на самите работници, правят ги по-отворени и по-съвестни, защото едно е да загубиш заплата от 500-600 лева, друго е да загубиш заплата от 1500-1600 лева. Хубаво е и едната, и другата страна да разберат, че са като скачени съдове. А нашата цел ще е да са доволни и двете страни и разпределението на ресурса да е поне 50 на 50 - за наемния труд и капитала.

ДЖОУЗЕФ ПУЛИЦЪР

Публичност - това е най-великият морален фактор

От Унгария до Америка. Джоузеф Пулицър е роден на 10.04.1847 г. в гр. Мако, Унгария. Син е на унгарски еврей, търговец на грозде, и немска австрийка. Семейството се мести в Будапеща, където Джоузеф учи в частно училище. 16-годишният младеж, висок 185 см, мечтаел за военна кариера. Опитал да се запише в австрийската армия, в чуждестранния легион и британската войска, но не го приели никъде – заради лошото зрение и крехкото му здраве. Успял да постъпи като доброволец в американската армия в Хамбург. След много перипетии стигнал до Бостън, служил година в кавалерията на Линкълн, участвал в последния етап на Гражданската война. Последвали трудни две години: без пари, без познати и без цел в живота. Говорел много добре немски и френски, но английски – слабо. Попаднал в Сейнт Луис, препитавал се като мулатар, сервитьор и хамалин.

Партия шах. Мнозина обясняват пробива на Пулицър с късмета – заради една случайна среща през 1867 г. в местната библиотека, в която бедният имигрант играел шах и изучавал английски и право. По време на партия шах с него двама аматьори-шахматисти забелязали проницателния му ум и добрите му маниери. Те били редактори на водещия немскоезичен всекидневник „Вестлихе пост“. Предложили му работа като репортер. Джоузеф работел до среднощ, занимавал се с всички детайли, за 10-20 реда отивал цял ден. Получил американско гражданство. Интересувал се от политика. На 22 г. бил избран за депутат в законодателното събрание на щата Мисури като представител на републиканците.

Собственик на вестници. На 25 г. Джоузеф станал издател, а през 1878 г. – собственик на в. „Сейнт Луис пост-диспатч“. Работел по 16 часа, подобрил бизнес-модела, убеждавал публиката, че вестникът е нейният защитник. Публикувал разследвания за корупцията във властта, данъчни измами и комар. Ефектът бил поразителен, тиражите нарастали. Скоро Пулицър обединил изданието с в. „Сейнт Луис пост“ и така се получил „Поуст Диспатч“ – „вестник, който ще служи на народа“.

През 1878 г. сключил брак с Кейт Дейвис, с която имат 7 деца, двама от синовете му – Ралф и Джоузеф, станали журналисти. Пулицър вече знаел перфектно английски, бил важна личност в Сейнт Луис. Променил убежденията си и станал ярък демократ.

През 1882 г. купил в. „Ню Йорк уърлд“ – 8 страници, създаден 22 г. по-рано. За 15 г. увеличил тиража от 15 хиляди на 1 млн. броя, най-високият в САЩ. За нуждите на редакцията построил сграда – Ню Йорк уърлд билдинг. Той направил истинска революция в редакционната политика, в съдържанието и формата на вестника: тръгнал на кръстоносен поход срещу корупцията, пълнен новинарските колонки с гневни и сензационни материали, пръв започнал да илюстрира страниците.

„Публичност, публичност, публичност – това е най-великият морален фактор и сила в нашия публичен живот“, казал той. Вестникът става най-популяр-

цията се превърнала статията на Нели Блай за нюйоркската психиатрична болница. За да проникне в нея, тя симулирала лудост толкова успешно,

изданията, публикуващи евтини сензации.

Последната победа. Успехите на Пулицър, който твърдял, че сам е станал това, което е, не

През 2017 г. се навършват 170 г. от рождението на Джоузеф Пулицър /1847-1911/ - американец от унгарски произход, журналист, редактор, конгресмен и издател. Революционер в журналистиката, превърнал я в „четвъртата власт“ в САЩ. Пионер в разследващата журналистика, водил кампании срещу корупцията. Родоначалник на „жълтата“ преса.

Девизът му: „Продължавайте, докато не изчерпите проблемите окончателно“. Постоянният му принцип: „Нито ден без кръстоносен поход срещу престъпните похвати на управниците“. През 1917 г. основава награда на свое име, смятана в днешно време за Оскар в журналистиката. През 2017 г. наградата „Пулицър“ става на 100 години. Сред най-известните ѝ носители са Джон Кенеди, Ърнест Хемингуей, Маргарет Мичъл, Сол Белуо, Уилям Фокнър, Едуард Олби. Първият българин, отличен с престижната награда, през 2016 г., е фоторепортерът на „Ройтерс“ Стоян Ненов – за снимка от македонския град Гевгели, отразяваща драмата на бежанците. През 2017 г. „Пулицър“ – за участие в разследването Панама пейпърс, получи Алексения Димитрова от в. „24 часа“ – единственият български партньор на Международния консорциум на разследващите журналисти.

ното издание в Ню Йорк и водещ вестник на демократическата партия. Пулицър е избран в конгреса на САЩ от щата Ню Йорк, но след година подава оставка – заради сериозно разклатеното си здраве.

През годините купил още няколко вестника, сред които „Наблюдател на Сан-Франциско“, неделното развлекателно издание „Сънди Уърлд“, вечерното „Ивнинг Уърлд“ и др. Вестникарският бизнес му донесъл състояние от 20 млн. долара, равностойни днес на 3 милиарда.

За обикновените хора. „Никога не отпечатвай това, което и слугата ти няма да разбере“, казал Пулицър. Бил интелигентен, високотелен и напорист – в интерес на обикновените хора – работници, имигранти, бедняци. Стремел се във вестниците му да има от всичко – от ключките до анализите. Методите му за привличане на вниманието били прости: на вестникарските страници той съвместявал статии за политическата корупция, журналистически разследвания, сензации, малко хумор и достатъчно реклами. По-късно добавил спортни новини, рубрики за жените, ярки илюстрации, комикси. Изпращал репортерите си за новини из цяла Америка, в Европа и Африка. Когато починал Толстой, например, пратил репортер в Русия. Репортерите му били първите, които започнали да интервюират обикновените хора направо на улицата. Новият журналистически стил на Пулицър изисквал във всяка статия или репортаж, освен динамика, да има сюжет, история, драма, а не само факти и статистики.

Срещу корупцията. Джоузеф Пулицър бил човекът, осмелил се да говори истината. Смеел се в лицето на корупцията още от първите страници на вестниците си. Бил първият, който поместил политически карикатури. Никой в света преди него не си е позволявал това. В блестящ пример за поход срещу коруп-

цията били четирима от петима лекари, които поставили диагноза шизофрения. След като „оздравяла“, публикувала репортаж, в който разказала, че болните са гладни, стоят на студено и с тях се отнасят жестоко. След тази публикация кметството преоборудвало клиниката. Нововъведение на Пулицър били постоянните вестникарски кампании, разобличаващи корумпираните политици и чиновници – с крещящи заглавия, с огромни букви – провокационни, пикантни и агресивни. Тези кампании вдигали тиражите и увеличавали печалбите на своя издател, който мечтаел да стане реформатор в полза на най-доброто. Смятал, че страната и нейната преса или ще се издигнат, или ще се стромоляват заедно. И че бъдещето на републиката е в ръцете на журналистите и на идните поколения.

Жълтата преса. За неин създател е смятан Пулицър – заради широкоспектърния му журналистически стил. С началото на испано-американската война се разпалила остра конкуренция между World на Пулицър и New York Morning Journal на Хърст. Борбата между двете издания довела до появата на термин „жълта преса“ – като характеристика на методите, които използвали. Истината обаче е, че този термин съвсем не е свързан с конкуренцията или с публикацията на булевардни истории, а с жълтия цвят – първият цвят, появил се на страниците на черно-белите вестници. „Ню Йорк Уърлд“ бил първият вестник с цветни приложения и комикси. От 1889 г. на развлекателната му страница започнали да публикуват многосерийни комикси с един комичен персонаж, наречен „жълто човече“, измислен от карикатуриста Ричард Аутколт. Така се родил терминът „жълта преса“, с който по-късно започнали да наричат и самия жанр в

били по вкуса на опонентите му. Ядосан от тиражите на „Уърлд“, издателят на „Сън“ Чарлз Дана

започнал яростни персонални атаки срещу него, наричайки го „евреина, който се отрече от расата и религията си“.

Акциите на Пулицър срещу корупцията били изключително смели, а заслугите към обществото – много големи. Благодарение на него, например, било въведено антимонополното законодателство. Била разкрита измама за милиони долари около проповаването на Панамския канал, засягаща администрацията на САЩ и самия Рузвелт. „Ню Йорк Уърлд“ настоявал американското правителство да изплати 40 млн. долара на френската компания, строяща канала. През 1909 г. прокуратурата на щата Колумбия му повдигнала обвинение за клевета. За да избегне ареста, парализираната и почти спял 62-годишен Пулицър бродил три години по Атлантика на яхтата си, без да навлиза в териториалните води на САЩ. През 1911 г. Върховният съд напълно го оправдал, позовавайки се на свободата на словото. Това била последната победа на знаменития журналист.

Изключителен филантроп. Джоузеф Пулицър бил не само необикновено преуспяващ бизнесмен, а и филантроп, направил множество щедри дарения на различни организации. Той не само възпял Статуята на Сво-

додата, издигайки я до символ на американската мечта, но и, въпреки правителството, което баavelo процеса, организирал кампании за набране на средства за изграждане на пиедестала, върху който сега се издига статуята. Пулицър е първият, който посочил необходимостта от университетско образование по журналистика. През 1903 г., на 56 г., той създава факултет по журналистика към Колумбийския университет, оставяйки му в завещанието си 2 млн. долара. Три четвърти от тях – за създаване на висше училище по журналистика /основано е година след смъртта му/, а останалите – за награди на американски журналисти. Щедростта на магната не свършила дотук. Той оставил на семейството си 30 млн. долара, 100 хиляди от които по волята му били за благотворителни цели и за материална помощ на неговите сътрудници и служители, вкл. и за прислугата му.

Наградата „Пулицър“. Идеалът на Пулицър за независима и безстрашна журналистика е превъзгласен в най-висшата награда за журналистика в САЩ, носеща неговото име. Престижната премия се връчва от 1917 г.

Пулицър завещал 4 награди за журналистика, 4 – за постижение в областта на литературата и драмата, 4 „плаващи“ награ-

ди – за различни постижения в хуманитарната област и 1 – за принос в образованието. Днес 19-членна комисия с помощта на 102-членно жури присъжда 21 награди и 5 стипендии в различни хуманитарни категории на хора от целия свят. Лауреатите получават по 10 хиляди долара. За номинацията „Журналистика в служба на обществото“ се присъжда и златен медал. От 1999 г. вестниците имат възможност и за онлайн презентации. Най-отличаваното досега издание е „Ню Йорк Таймс“, със 115 награди, вкл. и през 2017 г.

В слепота. През 1890 г. 43-годишният Пулицър започнал да ослепява и се оттегил от редакторския пост на „Уърлд“. В края на десетилетието вече не виждал нищо, не можел да се движи без помощ. Освен от жестока депресия, страдал и от болезнена чувствителност към шума. До края на дните си живял в звукоизолирани помещения в две си именина и на яхтата си „ЛиБърти“, на която издъхнал на 64 г. на 29.10.1911 г., оставяйки на света най-важното – въртата в истината. И в свободата на словото.

Мария Рашкова

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“:
 Редакция: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com
 Деляна Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didab@abv.bg
 Диана Рамналиева: 0882 98 70 14, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg
 Мария Рашкова: 0882 98 70 12; Първолета Петкова: 5 74 55